

2. 10. 2000

Veźměte, prosěme, na vědomě, Źe text ělĀnku odpovědĀ platně prĀvně ūpravě ke dni publikace.

Novela oběanskěho soudněho řĀdu ve vztahu k obchodněmu zĀkoněku - děl I.

Přehled zĀkladněch změn oběanskěho soudněho řĀdu souvisejěcěch s obchodně prĀvněmi spory, provedeněmi zĀkonem ě. [30/2000](#) Sb.

Přehled zĀkladněch změn oběanskěho soudněho řĀdu souvisejěcěch s obchodně prĀvněmi spory, provedeněmi zĀkonem ě. [30/2000](#) Sb.

I.

Změny v obecněch ustanoveněch

1. 1. VěcnĀ prěsluřnost

Novela měně ustanoveně §9 OSŘ, kdŹ Źvěřuje oproti předchozěmu stavu rozhodovĀně ve sporech mezi podnikateli okresněmi soudŹ, a to v věcech a) tŹkajěcěch se urěeně vlastnickěho prĀva k nemovitostem a neplatnosti smlouvy o převodu vlastnictvě k nemovitostem, b) ze smluv o ūvěru, o běžněm ūětu a o vkladověm ūětu, c) o prĀvo k cizěm věcem, d) spory mezi podnikateli o měně ně Ź 100 000,- Kě.

1.2. Definice ūěastněkŹ rězeně

Novela zpřesňuje definici ūěastněkŹ rězeně tak, Źe je v zĀsadě vŹdy oznaćuje jako Źalobce a Źalovaněho.

1.3. Podjatost soudce

1. Novela upravuje prokazovĀně podjatosti soudcŹ při rozhodovĀně. Kromě jiněch ūprav a upřesněně jsou dĀle rozřěřena prĀva ūěastněka soudněho rězeně, a to na zĀkladě nově vloŹeněch ustanoveně §15a a 15b OSŘ, kterĀ stanově pravidla pro uplatněně nĀmitky podjatosti soudce nebo přěseděcěho.

2. Pokud se ūěastněk o dŹvodu pro nĀmitku podjatosti dozvě, musě ji vzněst nejpozději při prvněm jednĀně, kterěho se soudce zŹěastnil. V nĀmitce podjatosti musě uvěst z jakěho dŹvodu mĀ pochybnost o podjatosti soudce a jakěmi dŹkazy je moŹno podjatost prokĀzat. Novela předevřěm zpřesňuje rozhodovĀně o vyloućeně soudce nebo přěseděcěho oproti stĀvajěcě ūpravě.

1.4. JednĀně za ūěastněka před soudem

Oproti pŹvodně ūpravě se upřesňuje okruh osob, oprĀvněněch jednat za prĀvněckou osobu ěi za obec. V pŹvodně ūpravě byl okruh ūěastněkŹ, oprĀvněněch jednat za prĀvněckou osobu vymezen obecně na statutĀrně orgĀny a jině osoby, kterě prokĀŹě, Źe jsou za prĀvněckou osobu oprĀvněny jednat. V

Novela je výčet osob podrobně specifikován, ze zákona tak tedy může jednat jménem právnické osoby přímo i vedoucí odštěpného závodu či organizační složky, je-li tento odštěpný závod či organizační složka zapsány do obchodního rejstříku. Jménem právnické osoby také může přímo ze zákona jednat i prokurista. Novela pouze podrobně vyjmenovává osoby oprávněné jednat za účastníka.

II.

Změny v dokazování

2.1. K výsledku účastníka řízení

1. Novela razantně a zásadně mění způsob provádění dokazování před soudem a vede k podstatnému zkrácení řízení. Novela ruší v ustanovení §131 OSŘ povinnost strany - účastníka vypovídat před soudem. Důkaz výsledkem účastníka - tj. strany zúčastněné na sporu jako žalobce nebo žalovaného pouze s jeho souhlasem. Podle dosavadní úpravy byl účastník, stejně jako svědek vyslechnut ve věci a bylo jeho zákonnou povinností uvést veškeré skutečnosti, jež svědčí o dokazované skutečnosti sdělit pravdivě soudu a nic nezamlčovat.

2. Novela se nevztahuje na výslech účastníků při řízení o rozvodu manželů. Jejím důsledkem je přenesení důkazního břemene plně na žalobce. Výslech účastníka byl do doby účinnosti Novelu mnohdy cenným důkazním prostředkem.

2.2. Prokazování diskriminace na základě pohlaví

1. Novela uvádí náš právní řád do souladu s normami EU, když zavádí vyvratitelnou právní domněnku pro případ, pokud účastník tvrdí, že byl diskriminován na základě pohlaví. Tvrzení účastníka o diskriminaci se má za prokázané. Důkazní břemeno zde není na žalobci, ale přesouvá se na žalovaného, který musí prokazovat, že k diskriminaci nedošlo.

2. Tento postup souvisí se špatným prokazováním případů sexuálního obtěžování nebo diskriminace zejména žen s dětmi při získání zaměstnání. Novela spolu s novelou zákoníku práce přenáší na zaměstnavatele odpovědnost za případné škody vzniklé v souvislosti s výkonem zaměstnání apod.

2.3. Utajované skutečnosti

Novela OSŘ bere v potaz nově existující zákon č. [148/1998](#) Sb. o utajovaných skutečnostech a upravuje průběh řízení jeho ustanovením tak, že vymezuje, kdy musí být dokazování prováděno tak, aby byla chráněna utajovaná skutečnost nebo státem uznávaná povinnost mlčenlivosti vyslychané osoby. Zároveň s tím dochází i k adekvátní úpravě zákona o utajovaných skutečnostech.

2.4. Průběh řízení

Dalším bodem, v němž Novela umožňuje zkrácení řízení před soudem, jsou nově zakotvená úprava projednání věci dle ustanovení §115 OSŘ, tak že umožňuje, aby řízení před soudem proběhlo bez nařízení jednání, jestliže ve věci lze rozhodnout na základě listinných důkazů a účastníci se práva na projednání věci vzdali nebo s ním souhlasí. Tím se řízení před soudem do jisté míry může přiblížit řízení před rozhodci nebo před stálými rozhodčími soudy.

III.

Koncentrace řízení

Novela ve snaze zrychlit průběh řízení před soudem zapracovala do OSŘ některé prvky, které nutí účastníky řízení k aktivnějšímu a pružnějšímu řešení procesních situací, a tím by měla přispět ke zrychlení práce soudů v ČR. Jedním z nástrojů Novely jsou:

- a) ustanovení § 114a, § 114b;
- b) ustanovení § 119a OSŘ;
- c) ustanovení § 118a - 118c OSŘ.

3.1. Navržení důkazů

Zjistí - li předseda senátu v průběhu řízení, že žalobce dosud pro oporu svých tvrzení ve věci nenavrhne důkazy, které by jeho tvrzení prokazovaly, vyzve účastníka, aby takové důkazy označil bez zbytečného odkladu.

Pokud bude účastník nečinný a soudu neoznačí důkazy nebo neuvede skutková tvrzení, jež jsou rozhodná pro rozhodnutí o jeho žalobě, pak jej soud vyzve, aby ve lhůtě, jež nesmí být kratší než 15 dní taková tvrzení doplnil. Pokud tak účastník neučiní, pak k později uvedeným skutečnostem nebo důkazům nebude přihlíženo.

3.2. Vyjádření účastníka

1. Novela zavádí povinnost účastníka ve věcech, v nichž lze uzavřít smír, se k projednávané věci vyjádřit a zároveň zavádí lhůtu, v níž je účastník povinen vyjádření k žalobě soudu zaslat. Ve vyjádření k věci musí účastník vylíčit veškeré skutečnosti, na nichž staví svou obranu a k vyjádření připojit listinné důkazy, jichž se přitom domáhá.

2. K podání vyjádření určí soud lhůtu, jež nesmí být kratší než 30 dní od doručení výzvy k vyjádření. Pokud se účastník bez závažného důvodu k žalobě nevyjádří a neuvede důvod, pro který se nemohl k věci vyjádřit, pak soud má za to, že účastník nárok, jež proti němu je uplatňován, uznává a je vydán rozsudek pro uznání.

3. Tyto nové prvky řízení jsou nástroji k zavedení tzv. koncentrace řízení, podobně jako tomu bylo již před novelou v řízení o směnečném platebním rozkazu, resp. o námitkách proti němu, kdy stanoví účastníkovi určitou lhůtu, po níž může doplňovat nové důkazy a vyjadřovat se k věci. Poté, po uplynutí lhůty, soud bere v potaz pouze takové důkazy a vyjádření, které již účastník navrhl v určité k tomu stanovené fázi řízení.

IV.

Nová úprava některých druhů řízení

4.1. Úprava řízení ve věcech obchodního rejstříku

1. Novela upravuje nově § 200b OSŘ, kdy stanoví oprávnění rejstříkového soudu zahájit řízení bez návrhu v případě, že zjistí, že stav zapsaných skutečností v obchodním rejstříku neodpovídá skutečnému stavu.

2. Nově je stanovena povinnost rozhodnout o zápisu navrhované skutečnosti do 10ti dnů od právní

moci usnesení o obsahu zápisu. Odstraní se tak dosavadní praxe, kdy je vydáno rozhodnutí a proti němu je podáno odvolání a zatímco trvá nesprávný údaj v obchodním rejstříku, je skutečný stav jiný a řízení o uvedení do souladu se skutečným stavem zdlouhavé.

3. Předseda senátu je dle Novely dále oprávněn k uložení pořádkové pokuty pro toho účastníka, jež nedoloží listiny do sbírky listin u obchodního rejstříku (dříve nebyla sankce).

4.2. Řízení ve věcech kapitálového trhu

1. Dle ustanovení §200f OSŘ je založeno právo Komise pro cenné papíry podat návrh podle zvláštního zákona (zákon č. 15/1998 - "o Komisi pro cenné papíry"). Účastníky takového řízení jsou Komise pro cenné papíry a osoby, které Komise označí v návrhu jako žalované.

2. Při rozhodování soud vychází zejména z hodnocení listina řízení může provést bez výsledku účastníků. Ve věci musí být na základě ustanovení §200f odst. 2 rozhodnuto do 10 dnů od zahájení řízení.

3. Zvláštní režim pak má usnesení, které je soudem ve věci vydáno, protože zanikne dnem, kdy bude příslušným orgánem pravomocně rozhodnuto ve věci podle zvláštního zákona (zák. č. [15/1998](#) Sb. - "o Komisi pro cenné papíry").

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odповідnost členu voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)